

Motion till riksdagen 2011/12:Kr319

av Jimmie Åkesson m.fl. (SD)

Kulturpolitik

Innehållsförteckning

Förslag till riksdagsbeslut	2
Kulturens roll i samhället	3
Kulturarvsfond	3
Kulturarvs-ROT	3
Nationell kulturkanon.....	4
Kyrkoantikvarisk ersättning	4
Kulturarvsbevarande uppdrag för radio och tv i allmänhetens tjänst	5
Friluftorganisationerna och det immateriella kulturarvet.....	5
Ökat stöd till den samiska kulturen	5
Avveckling av den mångkulturalistiska kulturpolitiken	6
Kultur och individ	6
Skapande förskola	6
Kultur för äldre.....	7
Nationellt lånekortssystem	7
Läsfrämjande insatser för barn och ungdomar	8
Kultur som arbete.....	8
Scenarbetares pensioner	8
Arbetsfrämjande insatser.....	9
Insatser för att försvara den konstnärliga friheten	9

Fel! Okänt namn på

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om inrättande av en statlig kulturarvsfond.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om kulturarvs-ROT.¹
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om framtagande av en nationell kulturkanon.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om den kyrkoantikvariska ersättningen.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om kulturarvsbevarande uppdrag för radio och tv i allmänhetens tjänst.
6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om friluftorganisationerna och det immateriella kulturarvet.
7. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om ökat stöd till den samiska kulturen.
8. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att avveckla den mångkulturalistiska kulturpolitiken.
9. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om Skapande förskola.
10. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om kultur för äldre.
11. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om ett nationellt lånekortssystem.
12. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om läsfrämjande insatser för barn och ungdomar.
13. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om scenarbetares pensionssystem.
14. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om förändrad inriktning beträffande tillsättande av tjänster inom ramen för Kulturarvslyftet.
15. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om insatser för att försvara den konstnärliga friheten.

¹ Yrkande 2 hänvisat till FiU.

Kulturens roll i samhället

Varje samhälle präglas av gemensamma kulturella drag. För Sverigedemokraterna spelar kulturen en central roll i politiken och samhällsbygget. För oss är det självklart att vi i Sverige har ett unikt och värdefullt kulturellt arv, som är värt att bevara och belysa. Vår kultur har formats under tusentals år och vår historia påverkar än idag vårt sätt att leva. Vår kultur är till stor del ett resultat av de levnadsbetingelser som rått i landet och den har vuxit fram i nära samspel med den svenska naturen. Vi har dock också frivilligt tagit till oss idéer utifrån, oftast från våra grannar eller andra delar av den västerländska kulturgemenskapen, och anpassat dem till vårt sätt att leva och därigenom utvecklat unika seder och bruk.

Den gemensamma svenska kulturen har hållit oss samman och utgjort grunden för framväxten av det demokratiska, fredliga och solidariska välfärdssamhället. Att stärka den nationella identiteten och kulturarvets ställning är således en angelägen uppgift för alla som vill befrämja en positiv samhällsutveckling.

Kulturarvsfond

Som ett led i Sverigedemokraternas långsiktiga strävan efter att stärka kärnan i den svenska kulturen och återupprätta en gemensam nationell identitet föreslår vi en kraftig utökning av stödet till bevarandet av kulturarvet och levandegörandet av den traditionella, folkliga, svenska kulturen. Med inspiration från bland annat Norge vill vi därför inrätta en särskild fond dit privatpersoner, organisationer, föreningar och i särskilda fall även kommuner ska kunna vända sig för att äska medel till verksamheter som bevarar och levandegör det traditionella svenska kulturarvet.

Utöver att bidra med rena ekonomiska medel skulle en särskild kulturarvsfond också skicka en tydlig signal om att staten värdesätter den svenska nationens historia och kulturarv.

Kulturarvs-ROT

En viktig del av vårt kulturarv är de byggnader som bedömts vara av kulturhistoriskt värde. De fyller inte minst funktionen av att lyfta fram kulturarvet i det svenska vardagliga samhället. Sverigedemokraterna vill införa ett särskilt riktat ROT-avdrag för renoveringsarbete på byggnader av kulturhistoriskt värde.

Till skillnad från det allmänna ROT-avdraget som endast kan sökas av privatpersoner ska detta riktade avdrag beviljas alla som ansvarar för K-märkta byggnader – även kommuner, organisationer och stiftelser. Dock ska statliga förvaltare fortsatt äska stöd genom direkta anslag.

Fel! Okänt namn på

Det finns idag bidrag att söka från länsstyrelser för att utföra nödvändigt renoveringsarbete på kulturhistoriskt värdefulla byggnader. Medlen fördelas dock från begränsade potter, vilket innebär att inte alla sökande kan beviljas stöd. Införandet av kulturarvs-ROT syftar till att komplettera dessa bidrag genom att bevilja skattelättnader för de renoveringsarbeten som inte får ta del av bidragen. Innan ROT-avdrag beviljas är det alltså tänkt att länsstyrelser ska intyga dels att byggnaden i fråga bedöms ha kulturhistoriskt värde, dels att renoveringsarbetet inte redan fått stöd i form av bidrag.

Nationell kulturkanon

2005 beslutade den borgerliga danska regeringen med stöd av Dansk Folkeparti att låta sju kommittéer påbörja arbetet med att ta fram förslag över verk som kunde anses vara en särskilt värdefull del av det danska kulturarvet och tillsammans utgöra en dansk kulturkanon. När arbetet presenterades år 2006 hade antalet områden ökat till nio och varje område innehöll en lista på tolv verk. De områden som berördes var arkitektur, bildkonst, design och konsthantverk, film, litteratur, konstmusik, populärmusik, scenkonst och barnkultur.

Det primära syftet med kulturkanonen var att den skulle fungera som en introduktion till det danska kulturarvet och stimulera till tankar och debatt kring konst och kulturfrågor. Projektet bidrog starkt till att blåsa liv i den danska kulturdebatten och lyfte kulturpolitiken till en position på den politiska och mediala dagordningen, som den aldrig tidigare varit i närheten av.

Sverigedemokraterna tror att det även i Sverige finns ett starkt behov av en breddad och fördjupad diskussion kring ämnen som kultur, historia och identitet. I en tid som är präglad av ett utbrett ointresse för kulturpolitiska frågor, rotlöshet, ifrågasättande av den svenska kulturens själva existens och samhällelig fragmentering bedömer vi att det skulle finnas ett stort värde i att uppmuntra till ökad reflektion kring kulturarvet och dess betydelse för vårt samhälle.

Vi förordar därför att ett arbete med framtagandet av en svensk nationell kanon snarast inleds. Liksom i Danmark ska kanonen syfta till att lyfta fram de delar av kulturarvet som kan anses vara särskilt värdefulla eller särskilt betydelsefulla för forandandet av den svenska identiteten och som vi därför vill bära med oss in i framtiden. Vid urvalet av de verk som ska ingå bör de svenska medborgarna beredas möjlighet att vara delaktiga.

Kyrkoantikvarisk ersättning

Sverige har varit ett kristet land i tusen år. Ingen annan idé och institution har varit lika betydelsefull för forandandet av den svenska kulturen som kristendomen och den svenska kyrkan. Bevarandet av det kristna kulturarvet är således en angelägenhet för alla svenskar, troende såväl som icke-troende. De kyrk-

liga kulturminnena utgör också den största samlade delen av det materiella svenska kulturarvet.

Den kyrkoantikvariska ersättningen har i förhållande till de ursprungliga löften och Statskontorets prognoser varit underfinansierad. Kyrkan har tvingats bära den ekonomiska bördan av denna underfinansiering. Det har man inte alltid märkt med, och i stället har delar av de kyrkliga kulturminnena fått förfalla. För att lägga ytterligare sten på bördan har regeringen också börjat beskatta kyrkans så kallade prästlönetillgångar, vilket innebär ett hårt slag mot kyrkans förmåga att vårda de kyrkliga kulturminnena, särskilt i små glesbygdsförsamlingar.

För att komma tillrätta med problemen och förbättra förutsättningarna för bevarandet av vårt kristna kulturarv vill Sverigedemokraterna höja nivån på den kyrkoantikvariska ersättningen. Vi vill också se över det regelverk som omger ersättningen så att kyrkan får rätt att använda ersättningen både till administration kopplad till det kyrkoantikvariska arbetet och till bevarande av även den immateriella delen av det kristna kulturarvet.

Kulturarvsbevarande uppdrag för radio och tv i allmänhetens tjänst

I de nuvarande sändningstillstånden för radio och tv i allmänhetens tjänst slås det fast att bolagen har ett ansvar att värna det svenska språket och verka för en stark nordisk kulturgemenskap. Sverigedemokraterna ställer sig positiva till detta men vill också, med inspiration från Danmark, att det i framtida sändningstillstånd skrivs in att bolagen skall verka för att bevara och levandegöra det nationella kulturarvet.

Friluftorganisationerna och det immateriella kulturarvet

Genom ratificeringen av Unescos konvention till skydd för det immateriella kulturarvet har Sverige förbundit sig att skydda och bevara ”kunskap och sedvänjor rörande naturen”. Sverigedemokraterna tror att de svenska friluftorganisationerna kan ha en viktig roll att spela i detta arbete. Vi anser därför att man bör öka bidraget till friluftorganisationerna med syftet att de på temat ”naturen i kulturen” skall kunna intensifiera sitt arbete med att höja medvetenheten hos framförallt barn och ungdomar kring den del av det svenska immateriella kulturarvet som är kopplat till naturen.

Ökat stöd till den samiska kulturen

Förutom satsningar på det svenska kulturarvet vill Sverigedemokraterna också se en ökning av stödet till den samiska kulturen. Sametingets kulturbudget har frusits på samma nivå sedan 1993, vilket med hänsyn taget till

Fel! Okänt namn på

inflationen innebär att detta stöd i realiteten har minskat kraftigt under en lång tid.

Förutom att öka stödet bör staten också ge Sametinget ett ökat inflytande över hur medlen skall fördelas.

Avveckling av den mångkulturalistiska kulturpolitiken

Den svenska kulturpolitiken har länge varit starkt präglad av den mångkulturalistiska ideologin. Enligt denna ideologi är en gemensam nationell identitet av ondo och den svenska nationens kultur skall inte ha någon särställning i förhållande till främmande kulturer från andra delar av världen. Utlänningar som flyttar till Sverige skall följaktligen inte uppmuntras att ta seden dit de kommer utan istället ges statligt stöd för att bibehålla sin ursprungliga kultur och identitet.

Då förverkligandet av de mångkulturalistiska idéerna har visat sig ha en starkt negativ inverkan på samhällsklimatet i form av ökade motsättningar, allvarliga värderingskonflikter, segregation, rotlöshet, ökad kriminalitet och ökade kostnader, så förordar Sverigedemokraterna en snabb avveckling av den mångkulturalistiska politiken, inom kulturområdet såväl som andra samhällsområden.

Merparten av de statligt finansierade kulturverksamheterna har idag en mångkulturalistisk inriktning. Den primära orsaken till detta är utformningen på de statliga direktiven och regleringsbrev. Sverigedemokraterna förordar således en genomgång och revidering av samtliga direktiv och regleringsbrev där skrivelser som befrämjar mångkulturalism byts ut mot nya skrivelser som istället lägger fokus på ett stärkande av kulturarvet och återupprättandet av den gemensamma nationella identiteten.

Parallellt med förändringen av direktiven bör också en avveckling av stödet ske till mångkulturalistiska verksamheter såsom Världskulturmuseet, Mångkulturellt centrum, mångkulturkonsulenterna, litteraturstödet till böcker på invandrarspråk och bidraget till etniska organisationer.

Kultur och individ

Kulturen spelar inte bara en avgörande roll i samhället utan även för den enskilda individen. Kulturen ger oss upplevelser och erfarenheter som för oss bortom den vardagliga verkligheten. Genom kulturen kan vi både få nya intryck och återknyta kontakten med våra rötter.

För Sverigedemokraterna är det därför självklart att kulturen bör göras tillgänglig för så många som möjligt, både att ta del av och att skapa och utforska. Därför vill vi genomföra satsningar inte bara på bevarandet av kulturarvet, utan också på mötet mellan individer och kultur.

Skapande förskola

Vi ser positivt på de satsningar som redan genomförts för att införliva kulturen i grundskolan. Projektet Skapande skola har på ett par år växt från att ursprungligen riktas enbart till högstadielärover till att numera omfatta hela grundskolan. Bidrag har de senaste åren fördelats till hundratals skolor som via dessa medel kunnat ge sina elever tillfällen att uppleva fantastiska föreställningar och stärka sin kreativitet genom eget skapande och deltagande.

Då även förskolan har ett kulturuppdrag i sin läroplan anser Sverigedemokraterna att det är dags att utöka satsningen till att omfatta även förskoleklasserna.

Kultur för äldre

Precis som vi anser det vara viktigt med tidiga möten med kultur är det vår mening att kulturen bör följa människan genom hela hennes liv. Sedan en tid tillbaka står detta också klart för såväl regering som flertalet kommuner och satsningar har genomförts för att som en del av det hälsofrämjande arbetet för våra äldre medborgare erbjuda kulturella aktiviteter. Det är glädjande att många av Sveriges kommuner valt att införliva kulturverksamhet i äldrevården, och Sverigedemokraterna ser gärna ett utökat statligt stimulansstöd till denna typ av verksamhet.

Sedan 2007 har vårt grannland Norge ett särskilt riktat nationellt stöd, Kulturelle spaserstokken, dit kommuner kan vända sig för att söka bidrag till kulturverksamhet inom äldreomsorgen. Målen med denna satsning är att sörja för högkvalitativ konst- och kulturförmedling till äldre, ge förutsättningar för ett utökat samarbete mellan kultur- och omsorgssektorn samt säkerställa att ett brett kulturutbud finns tillgängligt för äldre i deras vardag. Satsningen kan alltså jämföras med Skapande skola, fast riktad till äldre istället för grundskoleelever.

Sverigedemokraterna är av åsikten att satsningen på kultur för äldre snarast bör struktureras på nationell nivå och vill därför införa en svensk motsvarighet till den norska satsningen. Det är vår mening att denna bidragsfond för skapande äldreomsorg skulle hjälpa till att permanenta och lyfta kommunernas befintliga satsningar, på samma sätt som skolans kulturverksamhet förstärkts och nått helt nya nivåer tack vare Skapande skola.

Nationellt lånekortssystem

I syfte att möta behovet hos en alltmer rörlig och resande befolkning vill Sverigedemokraterna att en utredning skall tillsättas i syfte att avgöra huruvida det vore möjligt att införa ett svenskt nationellt lånekort som gäller på samtliga bibliotek i landet. Sverigedemokraterna ser klara fördelar med ett sådant system och tror att det skulle vara ett positivt incitament för att öka utlåningen vid landets bibliotek och stimulera intresset för litteratur. Bland

Fel! Okänt namn på

annat det faktum att ett nationellt lånekort infördes i Norge redan 2005 gör att vi tror att det är möjligt att införa en liknande modell också i Sverige.

Läsfrämjande insatser för barn och ungdomar

Läskunnighetens och läsförståelsens betydelse för både den enskilde individen och samhället kan knappast underskattas. Den som i dagens kunskaps-samhälle besitter en låg eller obefintlig läsförståelse riskerar inte bara att gå miste om de positiva känslor och den personliga utveckling som en riktigt bra roman eller en riktigt vacker dikt kan ge. Han eller hon riskerar också att hamna i ett permanent utanförskap med små möjligheter att klara sin försörjning och ännu mindre möjligheter att fullt ut kunna delta i det demokratiska samtalet eller att anta ett politiskt förtroendeuppdrag. I värsta fall förs detta utanförskap vidare till nästkommande generation.

Tyvärr har läsförståelsen bland barn och ungdomar gradvis försämrats under senare år, vilket till stor del beror på att andelen unga med annat modersmål än svenska har ökat.

Sverigedemokraterna ser med spänning fram emot den litteraturutredning som bland annat skall presentera förslag på lösningar till problemet med försämrad läsförståelse. I avvaktan på nya åtgärder vill vi dock stärka de redan befintliga insatserna på området och anser därför att de medel som Kulturrådet har att fördela till läsfrämjande projekt för barn och unga bör ökas.

Kultur som arbete

För en betydande del av den svenska befolkningen är kulturen inte bara ett berikande moment i deras liv utan även deras arbete. Dessvärre är arbetsmarknaden för kulturarbetare hård och präglas av osäkerhet och kraftigt varierande villkor. Staten varken kan eller ska garantera anställningar åt alla kulturarbetare, men vi bör utforma ett samhälle med gynnsamma villkor för en levande arbetsmarknad även inom kultursektorn.

Scenarbetares pensioner

Sedan lång tid står det klart att svenska scenarbetare och den svenska scenkonsten bromsas och missgynnas av ett illa strukturerat och overksam pensionssystem. Systemet är på intet sätt anpassat för den rörliga arbetsmarknaden inom kultursektorn, där temporära anställningar på frilansbasis för enskilda uppsättningar är mycket vanliga. Kombinerat med en tidig pensionsålder för scenarbetare, vilket ställer krav på större pensionspremier om en rimlig pensionsnivå skall kunna försörjas, resulterar de nuvarande reglerna i orimliga och oförutsägbara kostnader för arbetsgivare samtidigt som scenarbetarna ändå

inte kunnat garanteras pensioner på en nivå motsvarande de premier de tjänat ihop. Situationen är kort sagt ohållbar.

Sedan 2009 finns ett utarbetat förslag till nytt regelverk som fått stöd från alla remissinstanser. Trots detta har förslaget inte genomförts. För oss sverigedemokrater är det ofattbart att regeringen valt att fortsatt bereda frågan i stället för att lyssna till såväl utredare, remissinstanser som ett enligt kulturutskott och budgetera för omställningen från ett pensionssystem till ett annat med vetskapen om dess långsiktiga vinst. För oss är det självklart att det föreslagna nya systemet snarast bör inrättas.

Arbetsfrämjande insatser

Tack vare en samsyn mellan Sverigedemokraterna och de rödgröna partierna, som tvingade de borgerliga partierna i kulturutskottet att vika ned sig, fattades i våras ett beslut i riksdagen om att tillkännage för regeringen att kulturarvsområdet och våra läns museer behöver mer fokus och stöd. Som inspiration till beslutet användes det tidigare projektet Access, som genom subventionerade anställningar gav kulturarbetare på en ansträngd marknad projektanställningar som syftade till bevarande, digitalisering och tillgängliggörande av kulturarvet. Det var i våras utskottets, och riksdagens, mening att ett liknande projekt borde återinföras.

Regeringen har nu lanserat satsningen Kulturarvslyftet, med intentionen att bereda utförsäkrade med nedsatt arbetsförmåga arbete med att vårda, digitalisera och lyfta fram kulturarvet. Det är positivt och glädjande att riksdagsbeslutet har resulterat i en faktisk åtgärd, men dessvärre är inriktningen mot utförsäkrade alltför snäv. För oss är det självklart att även arbetslösa kulturarvsarbetare borde inkluderas, inte minst då de besitter kunskaper och erfarenheter som är oundgängliga vid ett så viktigt arbete som bevarandet av vårt kulturarv.

Det är därför vår mening att den av regeringen föreslagna satsningen bör omarbetas så att arbetslösa med kompetens inom kulturbevarande arbete ges förtur till de arbeten och tjänster med lönebidrag som erbjuds. Det är möjligt att en sådan omarbetning resulterar i något färre anställningar på kort sikt, då kompetent arbetskraft med full arbetsförmåga rimligtvis har högre löneanspråk. Det är dock vår mening att arbete i första hand bör gå till dem som kan branschen och har ett genuint intresse av det jobb de har att utföra. Dessutom är det vår övertygelse att det på lång sikt har större och mer positiv verkan på arbetsmarknaden om människor som står utan arbete får etablera sig inom den sektor de är utbildade för.

Insatser för att försvara den konstnärliga friheten

Yttrandefriheten är en av demokratins bärande pelare. I yttrandefriheten ingår rätten att fritt uttrycka sig i form, rörelse och bild. I takt med att polariseringen i samhället ökat under de senaste decennierna har tyvärr också hot mot

Fel! Okänt namn på

konstnärer och försök att inskränka den konstnärliga friheten blivit vanligare. Sverigedemokraterna vill se skärpta straff för den som genom hot och våld försöker inskränka yttrandefriheten och kväva den konstnärliga friheten. Vi förordar också framtagandet av en nationell handlingsplan i syfte att förebygga hot och våld mot kulturarbetare samt tydliga riktlinjer för hur institutioner och arbetsgivare bör agera vid en krissituation och tips om vart man kan vända sig för att få stöd och råd.

Stockholm den 29 september 2011

Jimmie Åkesson (SD)

Thoralf Alfsson (SD)

Kent Ekeröth (SD)

Carina Herrstedt (SD)

Mikael Jansson (SD)

Mattias Karlsson (SD)

David Lång (SD)

Margareta Sandstedt (SD)

Sven-Olof Sällström (SD)

Tony Wiklander (SD)

Erik Almqvist (SD)

Josef Fransson (SD)

Lars Isovaara (SD)

Richard Jomshof (SD)

Julia Kronlid (SD)

Per Ramhorn (SD)

Johnny Skalin (SD)

Björn Söder (SD)

Jonas Åkerlund (SD)